

INTERN REVISION

1. november 2022

REVISIONSRAPPORT

AFSENDER

Jesper Andersen
Solveig Petersen
Allan Bojer

Beregning af interne takster og opgørelse af "Rådhusbi- drag"

Økonomiforvaltningen

2022

MODTAGER

Adm. Direktør Søren Hartmann Hede
Direktør Mads Grønvall

Indholdsfortegnelse

1.	INDLEDNING	3
2.	LEDELSESRESUME.....	5
3.	KONKLUSION	6
4.	FORVALTNINGENS TILTAG	9
5.	BAGGRUND.....	9
6.	UDFØRT ARBEJDE	10
6.1	FORVALTNINGSSPECIFIK FORRETNINGSGANG.....	10
6.2	KØBENHAVNS EJENDOMME (KEID).....	10
6.3	KONCERN IT (KIT)	14
6.4	RÅDHUSBIDRAGET.....	17
	BILAG 1 Regnskab 2021 ØKF (uddrag).....	20
	BILAG 2 Definition af prioriteter for væsentlighedsniveau	21

1. INDLEDNING

Intern Revision (IR) har i overensstemmelse med revisionsplanen for 2021 foretaget en særlig undersøgelse af Økonomiforvaltningens (ØKF) beregning af interne takster samt opgørelse af "Rådhusbidrag".

Ved interne takster forstås priser på intern handel/afregning (varer og tjenesteydelser m.v.) der udveksles mellem forvaltningerne i Københavns Kommune (KK).

Rådhusbidraget er et fælleskommunalt overhead, som er beregnet på baggrund af udgifter til tværgående støttefunktioner. Bidraget indgår i forvaltningernes prissætningen af flere eksterne takster for at sikre mod konkurrenceforvridning.

Formål, metode og afgrænsning

Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om forvaltningens interne takster for 2022 er beregnet dokumenteret korrekt i overensstemmelse med den i december 2020 vedtagne fællesadministrative forretningsgang "Fælles retningslinjer for takstberegninger".

Undersøgelsen omfatter ligeledes en vurdering af forvaltningens processer for beregning af taksterne, samt gennemgang af udvalgte interne takster hvor det stikprøvevis er påset, at der er transparens i de anvendte metoder, samt at beregningerne (herunder antagelser og skøn) er behørigt dokumenterede.

For 2022 har ØKF opgjort 74 takster for forskellige ydelser hvoraf 35 takster vedrørende abonnementsordninger for ydelser fra Koncern IT (KIT). Disse indgår ikke i denne undersøgelse, da IR i november 2019 afsluttede en undersøgelse af omkostningseffektiviteten i KIT. Vi vil ultimo 2022 følge op på denne undersøgelse og rapportere særskilt herom.

Vi har stikprøvevis udvalgt tre takster (timepriser) under KIT og en takst under Københavns Ejendomme (KEID), ligesom vi har gennemgået beregningen af Rådhusbidraget.

Den stikprøvevise udvælgelse er foretaget med udgangspunkt i forvaltningens oversigt over interne takster gældende for 2022.

Herudover har vi gennemgået ØKF's opgørelse af Rådhusbidraget for 2022 og 2023.

Vi må i sagens natur tage forbehold for, at der kan være materiale i ØKF, der ikke er blevet udleveret, eller som ikke har været omfattet af de anmodninger, som vi har fremsendt i løbet af undersøgelsen.

Det er dog vores opfattelse, at vi har modtaget de oplysninger og dokumenter, vi har bedt om.

Rapportering

Rapporten forelægges Revisionsudvalget.

Et udkast til rapporten har været i høring hos ledelsen i ØKF. Vi har i rapporten alene forholdt os til de dele af de indkomne høringssvar, som vedrører de faktiske forhold, der beskrives i rapporten.

2. LEDELSESRESUME

Den enkelte forvaltning skal i henhold til kommunens fælles retningslinjer udarbejde en forvaltningsspecifik vejledning om takstberegning og -fastsættelse til internt brug og den budgetansvarlige skal sikre, at der på et hvert tidspunkt foreligger et dokumenteret grundlag for prissætningen.

I overensstemmelse med de "Fælles retningslinjer for takstberetninger" har ØKF udarbejdet "Vejledning til beregning og dokumentation af ØKF's takster og priser" med tilhørende bilag.

Det er vores vurdering, at vejledningerne vedrørende beregning af interne takster og timepriser generelt er designet hensigtsmæssigt og betryggende.

Vores gennemgang af konkrete prisberegninger m.v. har givet anledning til følgende:

- Timepriserne for rengøring er ifølge det oplyste politisk besluttet og fastlåst i 2020 niveau i forbindelse med en effektiviseringscase. KEID har ikke realiseret de effektiviseringer, der blev besluttet i forbindelse med etablering af et rengøringsfælleskab på tværs af Københavns Kommune. Vi har opgjort et merforbrug på 9,7 mio.kr. i 2021, og der forventes et merforbrug på 15-20 mio.kr. for 2022 og 20-22 mio.kr. for 2023. Merforbruget er i 2021 finansieret inden for ØKF's serviceramme via mindreforbrug på andre bevillinger.

Vi henstiller, at økonomistyringen i KEID forbedres således, at der sikres den nødvendige balance i økonomien på rengøringsområdet. Herudover bør der overvejes en model, hvor timepriserne fremadrettet beregnes som kostægte priser. Fordelen herved er, at rengøringsudgifterne på kommunens enheder bliver retvisende og indgår korrekt i takstberegninger m.v. og dermed genererer indtægter for kommunen. Endelig bliver der skabt gennemsigtighed i KEID's evne til at drive rengøringsområdet inden for de politisk vedtagne rammer.

Herudover har vi konstateret, at KEID har en rengøringskontakt med Hovedstadens Beredskab, hvor der i 2021 er faktureret for 5,7 mio.kr. Der ses ikke at være hjemmel til, at kommunen kan udføre sig denne opgave.

KIT's timepriser er i al væsentlighed beregnet i overensstemmelse med kommunens regelsæt. Det er dog besluttet at en række overheadudgifter herunder husleje ikke skal medtages i beregningen, hvilke medfører at timepriserne ikke er kostægte. Forskellen er finansieret via en bevilling.

Der er konstateret fejl og mangler i opgørelsen af Rådhusbidraget for både 2022 og 2023. Fejlen i 2023 er efterfølgende korrigeret således, at de indgår korrekt i forvaltningernes takster for 2023. Det henstilles, at der etableres en proces for intern kvalitetssikring i ØKF og en proces, der sikrer, at

bidraget meddeles forvaltningerne rettidigt, således at det kan indgå i forvaltningernes arbejde med beregningen af eksterne takster.

3. KONKLUSION

Vores undersøgelse har givet anledning til følgende observationer, konklusioner og anbefalinger:

Forvaltning	ØKF	Revisionsområde	Interne takster	Væsentlig-hedsniveau
Reference	Afsnit 6.2	Revisionsemne	Timepriser for rengøring	
Observationer	<p>Timepriserne for rengøring er ifølge det oplyste, politisk besluttet og fastlåst i 2020 niveau i forbindelse med en effektiviseringscase. KEID har ikke realiseret de effektiviseringer, der blev besluttet i forbindelse med etablering af et rengøringsfællesskab på tværs af Københavns Kommune.</p> <p>Rengøringsområdet henhører under bevillingen "1177 KEID KK Rengøring" hvor der budgetteres med balance mellem indtægter og udgifter. Regnskabsresultatet for 2021 viser imidlertid et merforbrug på 6,4 mio.kr. En gennemgang af større efter- og omposteringer viser imidlertid, at merforbruget – og dermed ubalancen – på rengøringsområdet reelt er 9,7 mio.kr.</p> <p>Det under bevillingen præsenterede regnskabsresultat med tilhørende regnskabsforklaring giver dermed ikke et retvisende billede af rengøringsområdets økonomi. I forlængelse heraf bemærkes, at der ifølge regnskabsprognosen pr. august 2022 forventes et merforbrug på 12,0 mio.kr. for 2022, der tilskrives "forsinkelse af implementeringen af effektiviseringer samt højt sygefravær". Dette tal er efterfølgende opjusteret, og jf. risikolisten for november 2022 forventes merforbruget at udgøre 15-20 mio.kr. for 2022 og 20-22 mio.kr. for 2023. Merforbruget er i 2021 finansieret inden for ØKF's serviceramme via mindreforbrug på andre bevillinger jf. Bilag 1 Regnskab 2021 ØKF.</p> <p>KEID har en rengøringskontakt med Hovedstadens Beredskab, hvor der i 2021 er faktureret for 5,7 mio.kr. Der ses ikke at være hjemmel til, at kommunen kan udføre denne opgave.</p>			
Konklusion og anbefalinger	<p>Vi henstiller, at økonomistyringen i KEID forbedres således, at der sikres den nødvendige balance i økonomien på rengøringsområdet.</p> <p>Herudover bør der overvejes en model, hvor timepriserne fremadrettet beregnes som kostægte priser. Fordelen herved er, at rengøringsudgifterne på kommunens enheder bliver retvisende og indgår korrekt i takstberegninger m.v. og dermed genererer indtægter for kommunen. Endelig bliver der skabt gennemsigtighed i KEID's evne til at drive rengøringsområdet inden for de politisk vedtagne rammer.</p> <p>Kommunen har ikke hjemmel til at udføre rengøringsopgaven for Hovedstadens Beredskab, og ifølge det oplyste vil kontrakten blive opsagt hurtigst muligt.</p> <p>Vi henstiller, at ØKF sikrer, at der ikke opkræves andre eksterne indtægter under forvaltningens bevillingsområde uden den fornødne hjemmel.</p>			
Forvaltningens iværksatte tiltag	<p>Økonomiforvaltningen tager revisionens bemærkninger til efterretning.</p> <p>Rengøringskontrakten med Hovedstadens Beredskab er opsagt pr. september 2022. 1. april 2023 overgår rengøringsopgaven hos Hovedstadens Beredskab derfor til anden leverandør end KEID.</p> <p>Rengøringsområdet har i væsentligt omfang været udfordret af ekstraopgaver relateret til corona. Derfor har konsolideringen af området ikke kunnet prioriteres tilstrækkeligt siden etableringen 1. januar 2020. Københavns Ejendomme og Indkøb (KEID) har iværksat seks delprojekter, samlet kaldet Rengøringsprogrammet. De seks delprojekter</p>			

	<p>udddybes nedenfor, og formålet er at sikre den konsolidering af rengøringsområdet, der blev forudsat i business casen om etablering af et rengøringsfællesskab på tværs af Københavns Kommune i 2020:</p> <p>1: PROCESSER Mere effektive, administrative processer skal identificeres, tegnes og implementeres fra den første kundehenvendelse til slutafregning. Forretnings- og arbejdsgange udarbejdes og organiseringen af rengøringsområdet tilpasses i overensstemmelse hermed.</p> <p>2: GRUNDLAG FOR KORREKT FAKTURERING Der er i en række tilfælde konstateret uoverensstemmelser mellem den udførte rengøringsopgave, den indgåede kontrakt og fakturering, som bidrager til den økonomiske ubalance. Derfor skal der skabes overensstemmelse mellem disse områder i hele rengøringsforretningen.</p> <p>3: ØKONOMIMODEL Der skal etableres en økonomiopfølgingsmodel med tilhørende prognoseværktøjer, som sikrer transparent opfølgning på økonomien og udvalgte variable (fx vikardækning, indkøb af rengøringsartikler) på rengøringsområdet. Budgetlægningen i Kvantum vil blive nedbrudt på de enkelte distrikter på rengøringsområdet, således at sammenhængen mellem indtægter og udgifter også fremgår af økonomistyringen på de enkelte kontrakter, særligt koblet til bemanningen.</p> <p>4: RENGØRINGSMODEL En ensartet, transparent rengøringsmodel på tværs af rengøringsområderne (fx rengøring af produktionskøkkener, thekøkkener) skal etableres og implementeres i rengøringsydelse inden for den politisk vedtagne standardrengøring.</p> <p>5: EFFEKTIVISERING Der skal foreligge et katalog over mulige, fremtidige effektiviseringer på rengøringsområdet, hvor mulige økonomiske gevinster er identificeret.</p> <p>6: RENPLAN Et centraliseret IT-system for kontraktstyring og bemanning knyttet til rengøringsydelser i KEID skal implementeres. IT-understøttelsen vil erstatte den regnearksbaserede tilgang, som anvendes til planlægning og styring af rengøringsområdet for nuværende.</p> <p>Rengøringsprogrammets seks delprojekter er gensidigt afhængige og vil tilsammen sikre en transparent økonomi på rengøringsområdet i KEID. Overblikket over de økonomiske forhold forventes at kunne implementeres med virkning fra 1. januar 2024. KEID vil løbende sikre dialog med forvaltningerne, om den budgetvirkning det eventuelt vil have i 2024.</p> <p>Hvis omkostningerne ved en udført rengøringstime herefter overstiger den politisk vedtagne pris, vil ØKF udarbejde tiltag, der kan sikre den nødvendige balance mellem indtægter og udgifter.</p>	
--	--	--

Forvaltning	ØKF	Revisionsområde	Eksterne takster	Væsentlig-hedsniveau
Reference	Afsnit 6.3	Revisionsemne	Timepriser i KIT	
Observationer	<p>KIT timepriser er i al væsentlighed beregnet i overensstemmelse med kommunens regelsæt. Det er dog besluttet, at en række overheadudgifter herunder husleje ikke skal medtages i beregningen, hvilke medfører, at timepriserne ikke er kosttægte. Forskellen er finansieret via en bevilling.</p> <p>De bevillingsgjorte overheadomkostninger udgør ca. 116.000 kr., pr. årsværk, hvilket betyder, at timepriserne vurderes at være ca. 97 kr. lavere pr. time i forhold til den kosttægte pris.</p>			
Konklusion og anbefalinger	<p>Vi tager beslutningen om at bevillingsgøre en række overheadomkostninger til efterretning, idet vi bemærker, at det medfører, at timepriserne ikke er kosttægte.</p>			

Forvaltning	ØKF	Revisionsområde	Eksterne takster	Væsentlig-hedsniveau
Reference	Afsnit 6.4	Revisionsemne	Rådhusbidrag	
Observationer	<p>Rådhusbidraget er et fælleskommunalt overhead, som er beregnet på baggrund af udgifter til tværgående støttefunktioner og det indgår i forvaltningernes prissætning af flere eksterne takster.</p> <p>ØKF har opgjort Rådhusbidraget til 19,5 t.kr. pr. årsværk for 2022 og til 27,6 t.kr. pr. årsværk for 2023.</p> <p>Vi har konstateret fejl og mangler i opgørelsen af Rådhusbidraget, og gennemgangen viser, at Rådhusbidraget - pr. årsværk - bør være ca. 23,5 t.kr. for 2022 og 24,6 t.kr. for 2023.</p>			
Konklusion og anbefalinger	<p>Fejl i Rådhusbidraget betyder, at forvaltningernes prissætning af eksterne takster er for lav i 2022, og kommunen lider et økonomisk tab. ØKF har udmeldt det korrekte bidrag for 2023 i august 2022, således at forvaltningernes prissætning kunne korrigeres forinden den politiske godkendelse af eksterne takster.</p> <p>Det henstilles, at der etableres en proces for intern kvalitetssikring i ØKF og en proces, der sikrer, at bidraget meddeles forvaltningerne rettidigt, således at det kan indgå i forvaltningernes arbejde med beregningen af eksterne takster.</p>			
Forvaltningens iværksatte tiltag	<p>Kontoret for Koncernøkonomi og Indkøb i ØKF har udarbejdet nedenstående procesplan, som skal sikre rettidig meddelelse til forvaltningerne, således at overheaden kan indregnes i marts-rammerne, samt intern kontrol i Økonomiforvaltningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 27. januar 2023: Periode 16 i regnskab 2022 afsluttes • 30. januar - 1. februar 2023: Ny sats for fælleskommunalt overhead udregnes af ØU-udvalgsansvarlige • 2. - 3. februar 2023: Intern kontrol af ny beregning i Rådhusets controller team • 6. februar 2023: Beregning af fælleskommunalt overhead sendes til IR • 8. februar 2023: Der afholdes møde mellem IR og ØKF • 10. februar 2023: ØKF indarbejder eventuelle ændringer og udsender satsen til Budget- og Regnskabskredsen. <p>Udvalgene vedtager takster sammen med budgetbidraget for Budget 2024 ultimo april 2023.</p> <p>Når satsen for fælleskommunalt overhead udmeldes til forvaltningerne, medgår information om, hvilke udgifter i Økonomiforvaltningen der er indeholdt i satsen, og hvilke der ikke er. Dette overblik indgår samtidig i den interne kontrol, hvor der skal kontrolleres for, både om beregningerne er rigtige, og om de bagvedlæggende principper er rigtige.</p> <p>Økonomiforvaltningen har derudover udarbejdet principper og vejledning for beregning af satsen.</p>			

4. FORVALTNINGENS TILTAG

Rapportens konklusioner er drøftet med ledelsen i forvaltningen, der er enig i indholdet af rapporten og har tilsluttet sig vores konklusioner.

Direktionen i forvaltningen har godkendt en handleplan, som indeholder enkelte områder, der vurderes som kritiske, og som derfor er prioriteret i 2022 og 2023.

Handleplanen fremgår ovenfor under afsnit 3, "Forvaltningens iværksatte tiltag".

Det er vores vurdering, at forvaltningens handleplan for 2022-2023 fremadrettet vil kunne medvirke til at håndtere de kritiske risikoområder hensigtsmæssigt og betryggende i kontrolmæssig henseende. Forvaltningens handleplan omfatter ikke tiltag rettet mod henstillingen om, "at ØKF sikrer, at der ikke opkræves andre eksterne indtægter under forvaltningens bevilningsområde uden den fornødne hjemmel". Vi forudsætter imidlertid, at forvaltningen iværksætter de nødvendige tiltag.

Tidsfrist for afslutning af implementering er ultimo 2023.

5. BAGGRUND

Ved interne takster forstås priser på intern handel/afregning (varer og tjenesteydelser m.v., der udveksles mellem forvaltningerne i KK.

Det er vores vurdering, at den iboende risiko (risikoen for at væsentlige fejl opstår) er høj. Baggrunden herfor er at beregningerne for det meste er komplekse og manuelle og, at der kan være anvendt mange antagelser og skøn. Risikoen kan reduceres via forretningsgange samt interne kontroller og fælles for KK gælder nedenstående overordnede regler og retningslinjer:

- Forretningscirkulære ledelsestilsyn mv.
- Forretningscirkulære indtægter
- Fælles retningslinjer for taksberegninger (takstvejledningen)

Det er forvaltningens ansvar at efterleve ovennævnte regler og retningslinjer og i tilknytning hertil supplere med relevante forvaltningsspecifikke forretningsgange mv.

Langt de fleste af de interne takster som beregnes i ØKF medfører udgifter for forvaltningerne. Disse udgifter indgår i andre eksterne og borgerrettede takster. Derfor er det vigtigt at priserne opgøres så de er omkostningsægte. Det er ikke lovligt at opkræve mere end det reelt koster at producere ydelserne.

6. UDFØRT ARBEJDE

6.1 Forvaltningsspecifik forretningsgang

I overensstemmelse med de "Fælles retningslinjer for takstberetninger" har forvaltningen udarbejdet "Vejledning til beregning og dokumentation af ØKF's takster og priser" tillige med bilag:

- Oversigt over priser i Økonomiforvaltningen 2022
- Oversigt over den fuldstændige økonomi for henholdsvis KIT og KEID
- KEIDs beskrivelse af beregning af priser
- KITs beskrivelse af beregning af timepriser 2022
- KITs beskrivelse af beregning af overhead 2022

Vi har gennemgået beskrivelserne, og efter vores vurdering udgør de et fyldestgørende rammeværktøj for beregning takster og priser.

6.2 Københavns Ejendomme (KEID)

Overhead

KEID har foretaget en totalanalyse af alle enhedens udgifter. Med udgangspunkt i regnskabstal for 2020, budget 2021 og forventninger til 2022 har KEID udarbejdet en Power BI rapport (Økonomimodel), som bl.a. anvendes til prissætning af interne takster. Økonomimodellen sikrer, at der sker en fuldstændig fordeling af samtlige omkostninger, uanset om finansieringen sker via bevilling eller interne takster mv.

KEID har opdelt overheadudgifterne i fem overordnede typer:

- Fællesudgifter – udgifter til f.eks. IT, telefoner, Facility management, forsikring mv.
- Ledelse – enhedschefer fordeles til enhedens opgaver ud fra medarbejdernes tidsforbrug.
- Centerspecifikt overhead – overheadudgifter der kan henføres til centre. Dette kan både være medarbejdere og øvrige udgifter.
- Enhedsspecifikt overhead – overheadudgifter der kan henføres til enheder. Dette kan både være medarbejdere og øvrige udgifter.
- KEID fælles støttefunktioner. Dette kan både være medarbejdere og øvrige udgifter.

KEID's model for fordeling af overhead på priser er trinvis. Dvs. at først fordeles fællesudgifter til alle medarbejdere, dernæst fordeles enhedsledelse, som nu indeholder en lille del af fællesudgifter. Dernæst fordeles centerspecifikt overhead inkl. en del af fællesudgifter og enhedsledelse osv. Der fordeles samlet set 94.157.963 kr. i overhead. De forskellige typer af overhead, beløb og fordelingsnøgler fremgår af tabellen nedenfor.

Overhead-kategori	Overhead-kategori i modellen	Indhold	Beløb til fordeling	Fordeles til
Fællesudgifter, alle	OH ØO KEID	OH, lager, AMK, AD mv.	1.016.526	Alle medarbejdere
Fællesudgifter, Fuglebakken	OH ØO KF	OH, Husleje, Facility Management Fuglebakken, brugeradm. mv.	16.186.610	Alle medarbejdere på Fuglebakken
Fællesudgifter, Fuglebakken ekskl. CES	OH ØO KF eks. CES	OH, fælles køretøjer Fuglebakken	283.641	Alle medarbejdere på Fuglebakken ekskl. CES
Fællesudgifter, PC	OH ØO PC	OH, PC, telefon, eDoc, forsikring mv.	4.814.297	Alle medarbejdere med PC/telefon (ingen udførende)
Ledelse	Ledelse	Løn til enhedsledelse	15.742.735	Vægtede årsværk i enhed
Centerspecifikt overhead	OH2C	OH, centerchefer, IT-systemer, rådgivning, udbud og forretningsudvikling	24.686.596	Vægtede årsværk i center
Enhedsspecifikt overhead	OH2E	OH, adm. medarbejdere i egen enhed, kompetenceudvikling, abonnementer mv.	15.010.901	Vægtede årsværk i enhed
KEID fælles støttefunktioner	OH2K	OH, HR, kommunikation, budgetproces, systemejere, controlling	16.416.658	Vægtede årsværk, alle
Total			94.157.964	

KEID har omregnet antal ansatte til årsværk. Endvidere er opgjort, hvor mange årsværk, der skal finansieres af overhead.

Tabel Årsværk i KEID	
Årsværk 2020	
Årsværk ikke dækket af OH	1.294,3
Årsværk dækket af OH	77,2
Årsværk i alt	1.371,5

Fordeles det samlede overhead på 94.158 t.kr. ud på de årsværk, der ikke finansieres af overhead, bliver det gennemsnitlige overhead pr årsværk 72.750 kr.

	Kr.
Overhead total i KEID	94.157.964
Årsværk, der ikke er dækket af OH	1.294,3
Gennemsnitligt OH pr årsværk	72.750

Medarbejderne i KEID består i stor udstrækning af udførende medarbejdere. Særligt i Center for Ejendomsservice er der mange udførende medarbejdere, blandt andet rengøringsmedarbejdere, rådhusvagter og servicemedarbejdere. Ud fra det ræsonnement, at de udførende medarbejdere trækker mindre på de elementer, der indgår i overheadudgifterne, har KEID tildelt udførende medarbejdere færre overheadudgifter end administrative medarbejdere. Vægtningen af årsværk gør, at overhead pr. faktisk udførende årsværk for en rengøringsmedarbejder bliver 16.842 kr. og dermed væsentligt lavere end de beregnede 72.750 kr. ovenfor.

KEID arbejder med en effektiv tid på 1.500 timer pr årsværk for en rengøringsmedarbejder. KEID har endvidere oplyst, at der i den effektive tid indgår gangtid, som samlet er anslået til 20.000 timer årligt. Pr. årsværk skal den effektive tid derfor fradrages 25 timer, således at den fakturerbare tid pr årsværk udgør 1.475 timer.

Nedenstående tabel viser årsværk for rengøring.

ÅV rengøring 2020	
Vægtede ÅV i rengøring	96,1
Faktiske udførende ÅV rengøring (ex tilsyn, ledelse)	785,6

I KEID's model er der fordelt overhead på i alt 13.231 t.kr. til rengøring af det samlede overhead på 94.158 t.kr. Der er 785,6 årsværk, der er udførende rengøringsmedarbejdere excl. tilsyn, ledelse etc. Ved en fakturerbar tid på 1.475 timer pr. årsværk for de udførende rengøringsmedarbejdere, udgør overhead 11,42 kr. af den beregnede timepris for rengøring.

	Kr.
Overhead tildelt rengøring	13.230.774
OH pr. udførende rengøringsmedarbejder	16.842
OH pr. time ved fakturerbar tid på 1.475 timer	11,42

Timepris for rengøring KEID

Ved Budget 2019 besluttede Borgerrepræsentationen at samle rengøringsopgaverne i Københavns Kommune, og ved overførselssagen 2018/2019 (OFS 18/19) godkendte Borgerrepræsentationen business casen for etablering af et rengøringsfællesskab på tværs af Københavns Kommune (KK Rengøringssservice). Med godkendelsen blev det besluttet at samle den overvejende del af rengøringen på kommunale enheder i Økonomiforvaltningen fra 1. januar 2020.

Grundlaget for timeprisberegninger er sædvanligvis en årlig forkalkulation af forventede udgifter divideret med forventede salgbare timer, men timeprisen for rengøring afviger dog herfra, idet der anvendes en pl fremskrevet timepris fra 2020. Det sker ifølge KEID med henvisning til BR's godkendelse af "Rengøringsmodel for KK Rengøringssservice" den 12. december 2019, og de anvendte timepriser udgør:

Priser	Titel		
	2020	2021	2022
Standardrengøring	265,80	269,89	275,04
Udenfor normal arbejdstid	28,68	29,12	29,70
Lørdag	34,06	34,58	35,27
Søndag	62,74	63,70	64,97
Helligdage	62,74	63,70	64,97

Den fastlåste timepris indebærer, at der årligt skal ske en tilpasning af udgifter i forhold til indtægterne. Hovedparten af indtægterne stammer fra rengøringsaftaler med forvaltningerne, hvor besparelser jf. effektiviseringscasen opnås gennem prisreduktion, hvor konkrete rengøringsopgaver løses hurtigere på baggrund af ny teknologi osv.

På den baggrund har vi gennemgået regnskabsresultatet for 2021 vedrørende rengøring, som er registreret under bevillingen "1177 KEID KK Rengøring". Resultatet herunder kan ses som en overordnet efterkalkulation, der viser, hvorvidt der er balance mellem udgifter og indtægter, og dermed også om timeprisen er kosttægte.

Under bevillingen er der et nettobudget på 0 kr. og et merforbrug på 6,4 mio.kr. Merforbruget er finansieret inden for ØKF's serviceramme via mindreforbrug på andre bevillinger jf. bilag 1. En gennemgang af større efter- og omposteringer viser imidlertid, at merforbruget – og dermed ubalancen – på rengøringsområdet reelt er 12,5 mio.kr., idet:

- at der mangler at blive bogført 2,2 mio.kr. i overhead, da der er registreret 16,6 mio.kr. mod 18,8 mio.kr. i overensstemmelse med budgetforudsætningerne
- at der er overført 3,9 mio.kr. til bevillingen "1170 KEID, Service" til "dækning af merforbrug og manglende effektiviseringer"

En del af merforbruget på de 12,5 mio.kr. kan imidlertid henføres til øget Corona sygefravær. KEID har opgjort udgiften til 2,8 mio.kr., og ifølge det oplyste indgår beløbet i kommunes samlede opgørelse af Corona relaterede merudgifter, hvortil der kunne gives tillægsbevilling. Merforbruget kan herefter opgøres til 9,7 mio.kr.

Det under bevillingen præsenterede regnskabsresultat med tilhørende regnskabsforklaring giver dermed ikke et retvisende billede af rengøringsområdet økonomi, ligesom at en kosttægte timepris reelt burde være større for at kunne dække produktionsomkostningerne. I forlængelse heraf bemærkes, at KEID – ifølge regnskabsprognosen pr. august 2022 – forventer et merforbrug på 12,0 mio.kr. for 2022, der tilskrives "forsinkelse af implementeringen af effektiviseringer samt højt sygefravær". Dette tal er efterfølgende opjusteret, og jf. risikolisten for november 2022 forventes merforbruget at udgøre 15-20 mio.kr. for 2022 og 20-22 mio.kr. for 2023.

Modellen for rengøringsområdet og herunder KEID's styring og opfølgning har ikke sikret den nødvendige balance mellem indtægter og udgifter. Det indebærer bl.a., at indkøbseffektiviseringerne kun delvist realiseres til lige med, at forvaltningerne ikke afholder den kosttægte udgift for rengøringsydelsen.

Rengøring for eksterne

I forbindelse med gennemgangen af de interne takster har vi observeret, at kommunen har faktureret rengøringsopgaver for 5,7 mio.kr. i 2021 til Hovedstadens Beredskab.

Vi har forespurgt KEID om hjemmelsgrundlaget, som – efter gennemgang – oplyser, at kommunen ikke har hjemmel til at udføre opgaven, og at aftalen vil blive opsagt hurtigst muligt.

6.3 Koncern IT (KIT)

Overhead

Med baggrund i p/l fremskrevne regnskabstal for 2020 og relevante løndata fra KMD OPUS, har KIT ligesom KEID udarbejdet en Power BI rapport (Økonomimodel), som bl.a. anvendes til prissætning af interne takster. Økonomimodellen sikrer, at der sker en fuldstændig fordeling af samtlige omkostninger, uanset om finansieringen sker via bevilling eller interne takster mv.

KIT's opgavespecifikke overhead er for 2022 beregnet til i alt 72 t.kr. pr. årsværk (ÅV), som kan specificeres således jf. KIT's opgørelse:

Tabel 1. Personaleoverhead pr. årsværk (kr., 2022-p/l)

Overheadkategori	Personaleoverhead pr. årsværk
Facility Management og inventar	9.112
Kontorbudgetter	5.473
Computer og tilbehør	3.394
It og software	4.963
Telefoni	1.170
Medarbejdergoder	3.399
Oprettelse	359
Forsikringer	1.298
Marginale overheadomkostninger	29.167
Ledelse	42.863
I alt	72.031

Overheadsatsen er fastsat ud fra taksvejledningens faldebortprincip samt beslutning i Økonomikredsen¹ om, at en række indirekte omkostninger – hvor bl.a. husleje indgår – på i alt 38,3 mio.kr. jf. nedenfor udgår fra KIT's takster for i stedet at finansieres via bevilling. KIT anser alle omkostninger ekskl. Løn til direktør på 1,5 mio.kr. for henførbare og opgavespecifikke, jf. faldebortprincippet. I overensstemmelse med KIT's opgørelse fordeler det samlede overhead sig på følgende måde:

¹ Økonomikredsens beslutning af 29. oktober 2021

Tabel 2. Overhead i alt i 2020 (2022-p/l)

Henførbare	Overhead 2020	OH i alt (t. kr.)	OH pr. ÅV (kr.)	ÅV
Henførbart overhead	Direkte personaleledelse (kontorchefer)	14.566	42.863	339,8
	Marginale overheadudgifter	9.911	29.167	339,8
	I alt, personaleoverhead	24.477	72.031	339,8
	Centralt overhead; Faciliteter, centrale støttefunktioner, kompetenceprogram m.v.	38.298	-	-
Ikke-henførbart overhead	KIT direktør	1.510	-	-
Samlet overhead		64.285	-	-

Beregningen af overhead pr. ÅV tager udgangspunkt i det samlede antal ÅV for 2020 jf. KIT's opgørelse:

Tabel 3. Årsværk i KIT i 2020

Årsværk 2020	
Årsværk ikke dækket af OH	339,8
Årsværk dækket af OH	26,5
Årsværk i alt	366,3

Ud af 366,3 ÅV finansieres 26,5 ÅV af overhead, hvoraf 18,2 ÅV dækker ledelse. De resterende ÅV er primært støttet beskæftigelse samt KIT's kompetenceprogram.

Vi har stikprøvevis gennemgået overheadberegningen, herunder sammenhængen til registreringer i Kvantum og OPUS Løn og påset, at opgørelsen er foretaget dokumenteret korrekt i overensstemmelse med takstvejledningen.

Gennemgangen har ikke givet anledning til bemærkninger, idet vi tager økonomikredsens beslutningen til efterretning. Økonomikredsens beslutningen om bevillingsfinansiering af overheadudgifter betyder, at de opgjorte udgifter, som betales af forvaltningerne, ikke kan anses for kostægte. Det bevillingsgjorte overhead på 38,3 mio. kr. kan henføres til 339,8 ÅV, hvilket svarer til ca. 116 t.kr. pr. ÅV, eller en reduktion af timeprisen på ca. 97 kr. (116 t.kr. pr. ÅV divideret med 1.200 timer pr. ÅV)

Timepriser KIT

Vi har udvalgt KIT's timepriser til gennemgang. KIT tilbyder timeafregnet assistance fra it-arkitekter, projektledere, udviklere mv. og opererer med tre timepriskategorier og tilhørende satser:

Kategori	Kr. (2022)			
	Løn	Overhead	Støttefunktion	I alt
Driftsopgaver	518	60		578
Udviklingsopgaver	518	60	92	669
Projektassistenter	278	60		338

Timeprisberegningen består af en omkostningsbase i tælleren og fakturerbare timer i nævneren.

Omkostningsbasen udledes af KIT's økonomimodel jf. ovenfor, hvor den væsentligste udgift er direkte henførbare omkostninger til løn, samt indirekte omkostninger til opgavespecifikt overhead (som tidligere gennemgået) og herunder støttefunktion, som dækker over omkostninger til forvaltningskonsulenter, leverancekoordinatorer, projektporteføljestyling mv. for i alt 6.502 t.kr. vedrørende 9,6 ÅV.

Vi har stikprøvevis gennemgået omkostningsbasen og herunder sammenhængen til registreringer i Kvantum og påset, at opgørelsen er foretaget dokumenteret korrekt i overensstemmelse med takstvejledningen.

Gennemgangen har ikke givet anledning til bemærkninger.

Fakturabare timer

Fakturabare timer på 1.200 timer pr. ÅV er baseret på KIT's opgørelse jf. nedenfor:

Aktivitet	Timer
Løntimer	1.924
Ferie	-185
6. ferieuge	-37
Søn- og helligdage	-59
Effektive arbejdstimer	1.643
Sygdom	-47
Omsorgsdage, seniordage	-9
Barsel	0
Tilstedeværelsestimer	1.587
Frokost	-108
Kurser og konferencer	-43
Tillidshverv	-22
Kontor-, team- og øvrige obligatoriske møder	-43
Produktionstid	1.371
Interne kontoropgaver (tilbudsgivning, aftaleindgåelse mv.)	-171
Fakturerbar tid	1.200

For 2022 forventer KIT at 96,4 ÅV timefakturere svarende til en produktionsværdi på 72,6 mio.kr., som fordeler sig således:

- Driftsopgaver, 34,9 ÅV x 1.200 timer x 578 kr. = 24,2 mio.kr.
- Udviklingsopgaver, 59,1 ÅV x 1.200 timer x 669 kr. = 47,4 mio.kr.
- Projektassistenter, 2,4 ÅV x 1.200 timer x 338 kr. = 1,0 mio.kr.

Vi har efterspurgt den underliggende dokumentation for opgørelsen af normtiden på 1.200 fakturerbare timer, og KIT har i den forbindelse udarbejdet nedenstående opgørelse:

Tabel 1: Resultat af gennemgang af tidsregistreringsdata for 2021

Kategori	Faktisk 2021
Løntimer	1.924
Ferie	-192
6. ferieuge	-9
Anden ferie/fravær	-48
Effektive arbejdstimer	1.675
Sygdom	-41
Omsorgsdage, seniordage	-13
Barsel	-41
Tilstedeværelsestimer	1.581
Frokost	-72
Kurser og konferencer	-39
Tillidshverv	-3
Produktionstid (direkte og indirekte tid)	1.466
Fagkoordination	-39
Interne kontoropgaver	-90
Teammøder	-32
Øvrige møder	-47
Direkte henførbare tid	1.258

Som det ses, er de to opgørelser ikke direkte sammenlignelige, men KIT vurderer, at de faktiske registreringer understøtter forudsætningen om en gennemsnitlig faktureringsnorm på 1.200 timer med følgende begrundelse: "Baggrunden for, at faktureringsnormen er lavere end den effektive arbejdstid pr. ÅV er, at der er opgaver, som ikke kan faktureres mod en betaler, herunder eksempelvis dialog og mødeafholdelse forud for aftaleindgåelse, tilbudsskrivning mv". De oplyser videre, at der som led i KIT's økonomistyringsprogram er implementeret en ny tidsregistreringsramme for 2022 og frem.

Vi forventer, at den nye tidsregistreringsramme vil kunne dokumentere de faktiske fakturerbare timer, og at dette vil være grundlaget for fremtidige beregninger af KIT's timetakster.

6.4 Rådhusbidraget

Rådhusbidraget er et fælleskommunalt overhead, som er beregnet på baggrund af udgifter til tværgående støttefunktioner under ØKF og IR. Overheadet indgår i forvaltningernes prissætningen af flere eksterne takster.

Rådhusbidraget udgør 19.5 t.kr. pr. årsværk for 2022 jf. ØKF's opgørelse.

Beregningsmetode mv. er beskrevet i "Principper for beregning af Økonomiforvaltningens indirekte ikke henførbare omkostninger til takster" og er væsentligst baseret på en pris- og lønfremskrivning af de i 2020 bogførte driftsudgifter (service) vedrørende ØKF og IR under funktion:

- 6.45.50 Administrationsbygninger
- 6.45.51 Sekretariat og Forvaltning
- 6.45.52 Fælles IT og Telefoni

Herefter er der foretaget en vurdering af hvilke udgifter, der kan henføres til centraladministrationen, idet øvrige udgifter f.eks. myndighedsopgaver og politisk betjening undlades. For enheder med blandede opgaver foretages en skønsmæssig vurdering, hvorefter der medtages en procentandel i beregningen. Herefter korrigeres for omkostninger til afskrivninger og fremtidige tjenestemandspensioner pba. 20,3% af lønudgiften til ansatte tjenestemænd.

Den stikprøvevise gennemgang viser væsentligst:

- at det opgjorte bidraget pr. årsværk er undervurderet, idet omkostningsfordelingen sker på baggrund af samtlige årsværk i kommunen incl. de årsværk, som indgår i opgørelsen af Rådhusbidraget, mod rettelig eksklusiv disse årsværk². Den nuværende fordeling medfører dermed, at samtlige omkostninger ikke henføres til de kommunale kerneopgaver
- at udgifter til barselsfond og arbejdsskade er undervurderet, idet der kun indgår udgifter vedrørende service under funktion 6.45.50-52 mod rettelig samtlige udgifter registreret under de to fællesordninger jf. profitcenter 5913 OPU Løn Barsel og Refusion og 5105 KS Arbejdsskadeerstatning.

Ovenstående indebærer, at Rådhusbidraget for 2022 er ca. 4 t.kr. for lavt pr. årsværk.

Observationerne er drøftet med ØKF, og de har i august 2022 opgjort Rådhusbidraget for 2023 til 24,6 t.kr. pr. årsværk, som dermed erstatter tidligere opgørelser/bidrag (oprindeligt 19,1 t.kr. pr. årsværk, som blev opjusteret til 27,6 t.kr. i mej 2022).

Vi har stikprøvevis gennemgået den nye opgørelse. Ved gennemgangen er vi ikke blevet bekendt med væsentlige forhold, der giver anledning til at konkludere, at opgørelsen ikke giver et rimeligt grundlag for det beregnede Rådhusbidrag på 24,6 t.kr. pr. årsværk for 2023.

En finansieringsomlægning af KIT økonomi for 2022, hvor i alt 136,2 mio. kr. er blevet bevillingsgjort - mod tidligere afregnet med forvaltningerne - forudsætter imidlertid en samtidighed i korrektionen af Rådhusbidraget og forvaltningernes eget beregningsgrundlag for eksterne takster.

² Til orientering fordeler KIT deres interne overhead på årsværk ekskl. overheads årsværk

På vores foranledning har ØKF forespurgt forvaltningerne om beregningsgrundlaget for 2023, og ifølge det oplyste anvender de regnskabsdata for 2021, og der er dermed parallelitet i beregningerne.

Vi henstiller, at ØKF fremadrettet opgør Rådhusbidraget korrekt, og at der tilrettelægges en proces, der sikrer, at bidraget meddeles forvaltningen således, at det kan indgå i forvaltningernes arbejde med beregningen af eksterne takster.

BILAG 1 Regnskab 2021 ØKF (uddrag)**Økonomiforvaltningen**

Bevilling	Vedttaget budget 2021 netto 1.000 kr.	Tillægsbevillinger netto 1.000 kr.	Korrigeret budget 2021 netto 1.000 kr.	Regnskab 2021 netto 1.000 kr.	Afvigelse netto 1.000 kr.
Service	2.253.517	-367.285	1.886.232	1.869.390	16.842
Byggeri København, drift	4.114	705	4.819	4.833	-14
Fælles Driftspulje service	179.512	-156.075	23.437	23.437	0
Fælles rammepuljer service	237.655	-223.557	14.098	14.097	1
Fælles Tjenestemandspensioner service	1.143.215	-69.515	1.073.700	1.075.471	-1.771
Hovedstadens Beredskab service	300.066	6.677	306.743	307.323	-580
Indtægter fra rettigheder	-50.645	0	-50.645	-55.707	5.062
KEID Fællesordninger	0	79.107	79.107	88.969	-9.862
KEID KK Rengøring	0	0	0	6.389	-6.389
KEID, GB til vedligehold service	288.100	12.744	300.844	292.600	8.244
KEID, Service	-1.498.832	-1.060	-1.499.892	-1.493.268	-6.624
Kollektiv Trafik service	370.215	-1.025	369.190	367.846	1.344
Koncern IT, Service	89.746	9.813	99.559	82.193	17.366
Koncernservice fællesordninger, Service	466.943	-47.256	419.687	424.034	-4.347
Koncernservice, service	383.807	4.544	388.351	384.038	4.313
Lokaludvalg service	25.416	0	25.416	22.689	2.727
Vederlag og rykkergebyrer	-50.265	8.799	-41.466	-35.347	-6.119
Økonomisk forvaltning service	364.470	8.814	373.284	359.793	13.491

BILAG 2 Definition af prioriteter for væsentlighedsniveau

I revisionsrapporter fra såvel Deloitte som Intern Revision vil formidlingen af risiko og væsentlighed på de enkelte observationer blive påført en prioritet ud fra følgende vurderingsgrundlag:

Prioritet 1 - markeres med

- Prioritet 1 markeringer anvendes for forhold, der anses for kritiske. I forbindelse med beretninger kan det observerede forhold efter nærmere vurdering eventuelt give anledning til en revisionsbemærkning.
- Et forhold anses for kritisk, såfremt der er en høj grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en betydelig effekt og/eller har en betydelig udbredelse.
- Prioritet 1 markeringer rapporteres til ledelsen med påkrav om, at disse forelægges for det stående udvalg eller Økonomiudvalget.

Prioritet 2 - markeres med

- Prioritet 2 markeringer anvendes for forhold, der anses for væsentlige. Observationerne må ikke have en karakter, der kan medføre revisionsbemærkninger i årsberetningen.
- Et forhold anses for væsentlig, såfremt der er en middel grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en vis effekt og/eller har en vis udbredelse.
- Prioritet 2 markeringer rapporteres til ledelsen i den reviderede forvaltning.

Prioritet 3 - markeres med

- Anvendes for forhold, der ikke har givet anledning til omtale eller kun anses for mindre væsentlige, og som derfor kun rapporteres til ledelsen som opmærksomhedspunkter.
- En risiko anses for mindre væsentlig, såfremt der er en lille grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en lille effekt og/eller har en lille udbredelse.